

ZESPÓŁ SZKÓŁ
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
11-510 Wydminy, ul. Grunwaldzka 94
tsowydminy@interia.pl tel. 87 421 00 28
REGON 510901263, NIP 845 17-52-930

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 7/2021/2022
Dyrektora ZSO w Wydminach
z dnia 08.11.2021 r.

Program adaptacyjny

dla klas trzecich i czwartych

w Szkole Podstawowej im. Feliksa Nowowiejskiego w Wydminach

Przejście uczniów z klasy III do klasy IV i rozpoczęcie nauki na II etapie edukacyjnym to poważna zmiana w szkolnym życiu dziecka.

Zmiany organizacyjne, z którymi spotykają się uczniowie u progu klasy czwartej, to przede wszystkim zmiana wychowawcy klasy, wprowadzenie systemu lekcyjnego wyznaczonego dzwonekami, konieczność zmiany sal na kolejne lekcje, zmiana w ocenianiu, szybsze tempo pracy, większe obciążenie nauką, która podzielona jest na przedmioty oraz zmiana jednego do tej pory najważniejszego nauczyciela na cały zespół nauczycieli, mających różne osobowości, wymagania i style pracy.

Uczniowie kończący I etap edukacyjny mogą mieć zatem trudności wynikające z różnic w organizacji nauczania, ale również wynikające z wcześniejszego rozpoczęcia nauki czy też znaczących różnic programowych pomiędzy obowiązującą w kl. I-III podstawą programową, a nową podstawą programową w klasie IV. Wszystko to powoduje, że między klasą III i IV mamy do czynienia z istotnym „progiem szkolnym”.

Dlatego bardzo ważne jest w okresie zmiany etapów edukacyjnych stworzenie przyjaznego klimatu w szkole, na który składają się relacje uczeń – nauczyciel, nauczyciel – rodzice oraz tworzenie dobrego klimatu w grupie rówieśniczej. Nauczyciele powinni dążyć do tego, żeby stworzyć dzieciom jak najlepsze warunki przystosowania się do zmienionej rzeczywistości. Uczniowie wymagają wtedy szczególnej opieki ze strony dorosłych, oczekują otwartej i opiekuńczej postawy pozwalającej bez zbytniego stresu i niepotrzebnych lęków przekroczyć próg między klasą III – edukacją wczesnoszkolną a klasą IV.

Program adaptacyjny opracowany został dla uczniów obecnych klas trzecich w II semestrze oraz klas IV, ich rodziców i nauczycieli.

Cele ogólne tego programu są zgodne z założeniami podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i zakładają:

1. Respektowanie trójpodmiotowości oddziaływań wychowawczych i kształcących: uczeń – szkoła – dom rodzinny.
2. Kształtowanie u dziecka pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijanie ciekawości.
3. Poszanowanie godności dziecka; zapewnienie dziecku przyjaznych, bezpiecznych warunków do nauki i zabawy; rozwijania samodzielności oraz odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie.

4. Wdrożenie ucznia do procesu kształcenia w nauczaniu przedmiotów.
5. Obniżenie stresu związanego z rozpoczęciem nauki w klasie IV.
6. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i adaptacji ucznia w klasie.
7. Włączenie rodziców do współpracy w realizację programu.

Realizacja programu przewidziana jest w czterech obszarach:

- A. Relacje nauczyciel wychowawca – wychowankowie
- B. Relacje nauczyciele poszczególnych przedmiotów – uczniowie
- C. Współpraca z rodzicami
- D. Relacje uczeń – uczeń

Metody i techniki:

- metody czynne (oparte na działaniu i aktywności twórczej wychowanków)
- słowne – oglądowe
- techniki: burza mózgów, odgrywanie scenek, rysunki, gry i zabawy, dyskusje, zajęcia relaksacyjno – ruchowe.

A. NAUCZYCIEL WYCHOWAWCA -WYCHOWAWNKOWIE

Podstawowe zadanie dla wychowawców klas czwartych to tworzenie spistości klasy na bazie koleżeństwa i przyjaźni. Można to osiągnąć poprzez zaspokojenie następujących potrzeb uczniów:

- przynależności do grupy, akceptacji, uznania i bezpieczeństwa;
- współdziałania i współpracy w zespole klasowym, a nie współzawodnictwa.

Prowadzone zajęcia w formie dyskusji zwiększają poczucie odpowiedzialności ucznia za to, co się dzieje w klasie, ożywiają kontakty oraz pozwalają rozwiązywać nurtujące klasę trudne problemy. Nauczyciel wychowawca musi kłaść duży nacisk na kształtowanie w klasie atmosfery wzajemnego szacunku i zaufania.

ZADANIA DLA WYCHOWACÓW KLAS CZWARTYCH:

Działanie	termin
Zgromadzenie informacji o uczniach od wychowawcy klasy III (spotkanie z wychowawcami klas 3 i 4 oraz umożliwienie wychowawcom klas 3 uczestnictwa w doborze uczniów klas 4).	VI
Poznanie mocnych i słabych stron uczniów.	VI
Przedstawienie WZO.	IX
Zapoznanie uczniów z przedmiotami nauczanyymi w klasie czwartej oraz nauczycielami uczącymi.	IX
Oprowadzenie czwartoklasistów po szkole. Pokazanie sal lekcyjnych, sekretariatu, gabinetu pedagoga, dyrektora, toalet, biblioteki itp.	IX

Przedstawienie planu zajęć lekcyjnych z uwzględnieniem sal lekcyjnych.	<u>IX</u>
Przeprowadzenie zajęcia o rozkładzie dnia i konieczności rozplanowania czasu.	IX
Przekazanie uczniom dojeżdżającym rozkładu jazdy autobusów/ przesłanie rodzicom rozkładu jazdy za pośrednictwem Mobi-dziennika.	VIII/IX
Prowadzenie lekcji otwartych przez nauczycieli uczących w klasach IV dla uczniów klas trzecich: Wychowawca klasy 3 umawia się z nauczycielem danego przedmiotu kl. 4.	V-VI
Obserwacja zmian w zespole, pozycji uczniów w klasie. Rozmowy z uczniami, znalezienie czasu na „wygadanie się”.	Przez cały okres nauki
Pozwalanie uczniom na chwalenie się swoimi sukcesami, ale też na wyzalenie się.	Przez cały okres nauki
Uczenie komunikowania swoich potrzeb oraz porozumiewania się z otoczeniem.	Przez cały okres nauki
Budowanie relacji wzajemnej życzliwości, poszanowania i zaufania.	Przez cały okres nauki

B. RELACJE NAUCZYCIELE PRZEDMIOTÓW – UCZNIOWIE /MAJ – CZERWIEC/

NAUCZYCIELE KLAS TRZECICH

1. Przygotowanie uczniów do samodzielnego organizowania sobie warsztatu pracy – pakowanie, rozpakowanie plecaka w krótkim czasie.
2. Umożliwienie dzieciom samodzielnego przemieszczania się po szkole w ciągu dnia, poznanie różnych sal.
3. Prowadzenie lekcji w obrębie jednej jednostki lekcyjnej od podania celu do podsumowania (wdrażanie systemu klasowo – lekcyjnego, uczenie się planowania pracy w określonym czasie).
4. Umożliwienie uczniom pisania w zeszytach w jedną linię, w małej kratce, długopisem.
5. Wprowadzenie zasady prowadzenia zeszytu przedmiotowego - zapisu lekcji w formule stosowanej w klasach IV - VIII (w porozumieniu z nauczycielami klas starszych) – zapisywanie daty, lekcji, tematu, zwrócenie uwagi na marginesy.
6. Formułowanie i zapisywanie notatki z lekcji, zgodnie z realizowanym tematem zajęć (forma zapisu w porozumieniu z nauczycielami klas II etapu).
7. Usprawnianie tempa czytania i pisania – przepisywanie z tablicy w ograniczonym czasie, wyszukiwanie fragmentów z tekstu,
8. Zadawanie prac domowych w formule zbliżonej do pracy w II etapie edukacyjnym – wyszukiwanie informacji w encyklopedii, internecie – przygotowanie krótkiej pisemnej lub ustnej prezentacji na zadany temat.
9. Zapoznanie rodziców trzecioklasistów ze zmianami w organizacji nauki, związanymi z przejściem do klasy czwartej.

NAUCZYCIELE KLAS CZWARTYCH / WRZESIEŃ /

1. Objęcie uczniów okresem adaptacyjnym - wrzesień miesiącem bez ocen niedostatecznych – przyzwyczajanie uczniów do innych zasad pracy, oceniania i oczekiwań poszczególnych nauczycieli.
2. Zapoznanie uczniów z PZO.
3. Zadawanie prostych i krótkich zadań domowych. Objasnianie sposobu wykonania prac domowych przez ucznia. Unikanie zadawania na weekendy.
4. Zapisywanie treści zadań domowych na tablicy/w mobidzienniku (zapis weryfikowany przez nauczyciela).
5. Stopniowe zwiększanie ilość treści zapisywanych na tablicy.
6. Zwracanie uwagi na głośne czytanie tekstów i poleceń na lekcji.
7. Nagradzanie uczniów za aktywny udział w lekcji.
8. Regularne wpisywanie pochwały do e-dziennika (za twórcze zaangażowanie w projekty, działania w szkole, zaangażowanie w życie klasy).
9. Przedstawienie strategii szybkiego uczenia się i zapamiętywania.
10. Informowanie rodziców o powtórzeniach i sprawdzianach przez e-dziennik.

C. WSPÓLPRACA Z RODZICAMI - WSKAZÓWKI DLA RODZICÓW(do przekazania)

Dziecko przyzwyczajone do ciągłej pomocy osoby dorosłej nie będzie potrafiło samodzielnie radzić sobie z obowiązkami i pokonywaniem trudności, zatrafi pewność siebie.

Rodzice:

- rozmawiają i uważnie słuchają co dzieci mówi o szkole, problemach, zainteresowaniach;
- jasno określają co ich martwi i czego oczekują od dziecka;
- analizują z dzieckiem plan lekcji z wyraźnie zaznaczonymi numerami sal;
- powiadamiają wychowawcę o szczególnych zaleceniach wobec dziecka (np. ze względu na stan zdrowia);
- pomagają dziecku w nauce, ale nie wyręczają;
- nie utożsamiają dziecka z oceną, zwracają raczej uwagę na umiejętności zdobywania wiedzy i wykorzystywania jej, radzenia sobie w sytuacjach problemowych;
- zachęcają i motywują dzieci do systematycznej pracy – by odrabiali prace domowe w tym dniu, w którym były zadane, a materiału powtórzeniowego nie zostawiali na ostatni dzień, ale powtarzali go codziennie, co ułatwia zapamiętywanie i utrwalanie;
- uczą dziecko samodzielności; wymaga to cierpliwości i konsekwencji w działaniu, ale po pewnym czasie przynosi upragnione efekty;
- stosują pochwały i zachęty, gdyż to one pobudzają dzieci do działania, rozwijają ich inwencje twórcze; krzyk, gniewanie się działają na dziecko - zniechęcająco
- zachęcają, by dziecko wyciągało odpowiednie wnioski ze źle wykonanych zadań;
- zapewniają dziecku przy pracy umysłowej bezwzględny spokój;
- pomagają mu w organizacji czasu wolnego - nuda to największy wróg;
- pozwalają dziecku oswoić się z nową sytuacją, dopiero później proponują zajęcia dodatkowe;

- zostawiają dziecku czas wolny na swobodny wypoczynek i nieprzewidziane planem zajęcia;
- nie tłumaczą się brakiem czasu i zmęczeniem, gdy dziecko prosi o pomoc;
- nie pozostawiają dziecka z problemem, z którym często nie potrafi sobie samo poradzić (dziecko idzie do szkoły nieprzygotowane i obawia się konsekwencji lub lekceważy obowiązki);
- wdrażają dziecko do zapamiętywania poleceń nauczyciela; proszą o zapisywanie w zeszytach (starają się nie dzwonić do kolegów i koleżanek; nauczycieli);
- nie lekceważą pierwszych powtarzających się objawów nieobowiązkowości; spokojnie wyjaśniają konieczność wykonywania zadań i przygotowania do zajęć;
- przyzwyczajają dziecko do określonej godziny odrabiania lekcji i dobrej organizacji pracy (dziecko może być zmęczone, więc po przyjściu ze szkoły pozwalają mu się pobawić, zajęć ulubionymi zajęciami);
- dopilnowują, aby dziecko najpierw odrabiało te prace, które są dla niego najtrudniejsze;
- sprawy delikatne omawiają z dzieckiem, informują wychowawcę,
- współpracują z wychowawcą i nauczycielami uczącymi ich dziecko;
- korzystają z pomocy oferowanej przez nauczycieli, pedagoga;
- interesują się postępami dziecka w nauce i zachowaniu uczestnicząc w zebraniach z rodzicami, „Szkole Otwartych Drzwi”.

D. RELACJE UCZEŃ-UCZEŃ

W klasie 4 ze wzmożoną siłą pojawiają się autorytety ze środowisk rówieśniczych. Wyraźniejsze też stają się role społeczne, które istnieją w każdej grupie. Ważne jest budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych i eliminowanie zachowań destrukcyjnych.

Działania:

1. Kształtowanie pozytywnych, aprobujących relacji rówieśniczych oraz zmniejszenie postaw rywalizacyjnych.
2. Uczenie sposobów rozwiązywania konfliktów.
3. Organizacja pomocy koleżeńskiej.
4. Uczenie komunikowania swoich potrzeb oraz porozumiewania się z otoczeniem.
5. Współpraca w wykonywaniu wspólnych zadań.
6. Organizacja imprez klasowych i szkolnych.
7. Włączenie uczniów do prac samorządu szkolnego.

PRZEWIDYWANE EFEKTY:

a. uczeń:

- czuje się bezpiecznie w szkole;
- wie, jak radzić sobie ze stresem;
- potrafi zgodnie współpracować w zespole;
- szanuje nauczycieli i kolegów w klasie, nie ma uprzedzeń do innych.;
- jest akceptowany, wie, co świadczy o jego wyjątkowości;

b. rodzic

- ma poczucie, że jego dziecko jest bezpieczne w szkole;
- współpracuje z nauczycielem;
- czynnie uczestniczy w życiu klasowym.

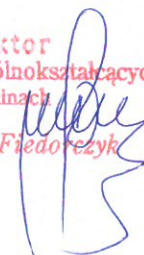
1. EWALUACJA

Ewaluacja programu dokonana będzie na podstawie:

- obserwacji zespołu klasowego przez wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów,
- ankiety dla ucznia – Załącznik nr 1,
- ankieta dla rodzica – Załącznik nr 2.

Wnioski z ewaluacji stanowią podstawę do dalszej pracy z uczniami. Wychowawca przekazuje pod koniec semestru swoje obserwacje nauczycielom oraz rodzicom na zebraniach, konsultacjach.

Dyrektor
Zespołu Szkół Ogólnokształcących
w Wydminach
mgr Dorota Fiedorczyk

ANKIETA DLA UCZNIĄ

Drodzy Uczniowie!

Miesiąc temu przysięście do klasy IV. Chcę się dowiedzieć czy czas, który od tego momentu minął, pomógł wam poznać szkołę i czy napotykanie na jakieś trudności.

Proszę wypełnić ankietę, która jest anonimowa.

Odpowiedz na pytania:

1. Jak radzisz sobie w szkole?

a) dobrze

b) źle

c) średnio

2. Czy masz jakieś trudności? Jeśli tak, to czego one dotyczą?

.....
.....

3. Czego Ci najbardziej brakuje?

.....
.....

4. Do kogo w szkole możesz się zwrócić o pomoc, gdy jej potrzebujesz?

.....

5. Jakich rad możesz udzielić młodszym koleżankom i kolegom, uczniom klas III, którzy w przyszłym roku rozpoczną IV klasę?

.....
.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety.

ANKIETA DLA RODZICÓW

Szanowni Państwo! Wasze dziecko jest uczniem klasy czwartej. Przejście z klasy 3 do 4 było ważnym momentem w życiu dziecka i rodziny. Chcielibyśmy, abyście podzielili się z nami swoimi doświadczeniami. Ankieta jest anonimowa. Prosimy o szczere wypowiedzi.

1. Jaki największy problem napotkało Państwa dziecko w klasie czwartej?

.....
.....
.....

2. Czy mieliście Państwo trudności podczas rozwiązywania ewentualnych problemów?

.....
.....
.....

3. Co w opinii Państwa należałoby zmienić w szkole, by dzieci lepiej funkcjonowały w IV kl.?

.....
.....
.....

4. Inne uwagi

.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.